

ZAKON

O IZMENAMA ZAKONA O VRAĆANJU ODUZETE IMOVINE I OBEŠTEĆENJU

Član 1.

U Zakonu o vraćanju oduzete imovine i obeštećenju („Službeni glasnik RS”, br. 72/11 i 108/13), u članu 30. stav 2. reči: „1. januara 2015.” zamenjuju se rečima: „15. decembra 2017.”.

Član 2.

U članu 31. stav 2. reči: „tri godine” zamenjuju se rečima: „pet godina”.

U stavu 5. reči: „tri godine” zamenjuju se rečima: „pet godina”.

Član 3.

U članu 35. stav 4. reči: „31. decembra 2014.” zamenjuju se rečima: „30. juna 2017.”.

U stavu 5. reči: „15 godina” zamenjuju se rečima: „12 godina”, a reči: „2015. godine” zamenjuju se rečima: „15. decembra 2018. godine”.

U stavu 6. reči: „2015. godini” zamenjuju se rečima: „2018. godini”.

Član 4.

U članu 37. stav 5. reči „31. marta 2015. godine” zamenjuju se rečima: „31. marta 2017. godine”.

Član 5.

U članu 50. stav 2. reči: „tri godine” zamenjuju se rečima: „pet godina”.

Član 6.

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu 97. stav 1. tačka 7. Ustava Republike Srbije, kojim je propisano da Republika Srbija uređuje i obezbeđuje svojinske i obligacione odnose i zaštitu svih oblika svojine.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Pripremi ovog zakona pristupilo se imajući u vidu probleme u vezi utvrđivanja osnovice obeštećenja po pojedinačnim slučajevima i ukupnog zbira osnovice obeštećenja, te je stoga potrebno da se produži rok za utvrđivanje ukupne osnovice obeštećenja, a koja se može znati tek pošto se donese veći broj rešenja o pravu na obeštećenje. Složenost postupka utvrđivanja osnovice obeštećenja i samog obeštećenja zahteva pomeranje roka i iz tog razloga se mora pomeriti i rok za emitovanje obveznica, koje se emituju kako bi se regulisao javni dug koji nastaje po osnovu obeštećenja.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Članom 1. ovog zakona menja se odredba člana 30. Zakona o vraćanju oduzete imovine i obeštećenju u pogledu početka roka za obračun kamata.

Članom 2. ovog zakona interveniše se u članu 31. Zakona o vraćanju oduzete imovine i obeštećenju, menja se rok od tri godine na pet godina u kome Vlada treba da utvrdi koeficijent za obeštećenje. Kako ovaj rok teče od dana objavljivanja javnog poziva iz člana 42. stav 1. Zakona o vraćanju oduzete imovine i obeštećenju, i kako je najveći broj zahteva za vraćanje oduzete imovine i obeštećenje podnet u 2014. godini i to preko 45.000 zahteva, što sa zahtevima podnetim u 2012. i 2013. godini iznosi preko 74.000 podnetih zahteva, smatramo opravdanim produženje roka.

U pogledu zahteva koji su podneti tokom 2012. i 2013. godine veliki broj zahteva odnosi se na imovinu koja je od bivših vlasnika konfiskovana ili su isti proglašeni za ratne dobitnike, te je prema odredbama Zakona o vraćanju oduzete imovine i obeštećenju, kao neophodan uslov da bi se rešavalo po ovim zahtevima, propisana neophodnost dostavljanja pravnosnažne sudske odluka o rehabilitaciji bivših vlasnika. Kako nije moguće prejudicirati odluku suda u pogledu rehabilitacije, nemoguće je utvrditi da li su ovi zahtevi osnovani ili ne, te se nikako ne može proceniti ne samo to koja je imovina podobna za vraćanje u naturi, već i to da li će zahtev podnosioca uopšte biti osnovan (što zavisi od odluke suda po zahtevu za rehabilitaciju). Ovo naročito dolazi do izražaja imajući u vidu to da je većina zakonskih naslednika tek podnela zahteve za rehabilitaciju, a sudski postupci rehabilitacije, prema dosadašnjoj praksi traju dugo. Važno je pomenuti i to da se u postupcima u kojima je imovina oduzeta po osnovu konfiskacije najčešće radi o imovini velike vrednosti (fabrike, vile, velike površine zemljišta i slično).

Takođe je neophodno da se ima u vidu trostepenost postupka restitucije. Protiv rešenja drugostepenog organa neretko se podnose tužbe Upravnom sudu, te i u odnosu

na ove zahteve ne postoji sigurnost da li se radi o nepokretnostima koje mogu biti predmet naturalnog vraćanja ili će pak biti predmet obeštećenja, a što opet dovodi do toga da je nemoguće pouzdano utvrditi ukupnu osnovicu obeštećenja, na osnovu koje bi Vlada trebalo da utvrdi koeficijent obeštećenja. Posebno je važna i činjenica da se skoro na svako odbijajuće rešenje Agencije ulaže žalba, kao i da je gotovo protiv svakog drugostepenog rešenja kojim se žalba odbija pokrenut upravni spor.

Primena važećih zakonskih rešenja koja se odnose na obeštećenja, osim što zahtevaju da se u budžetu Republike Srbije već sledeće godine izdvoje značajna sredstva za obeštećenje, mogla bi dovesti do nepreciznog koeficijenta, što bi kao posledicu moglo da ima da se za nekoliko godina (kada se precizno utvrde sve osnovice obeštećenja) dođe do situacije u kojoj bi korisnicima restitucije bio isplaćen veći iznos od onog koji im po zakonu pripada (što bi dovelo do toga da obeštećenje pređe iznos od dve milijarde evra koji je predviđen zakonom).

Članom 3. ovog zakona vrše se izmene u članu 35. Zakona o vraćanju oduzete imovine i obeštećenju tako što se akt Vlade kojim se uređuje iznos emisije, kao i uslovi distribucije i naplate obveznica odlaže za 30. juni 2017. godine. Takođe, skraćuje se rok dospeća obveznica sa 15 na 12 godina. Na ovaj način su se neutralisale štetne posledice odlaganja početka roka dospelosti obveznica.

Članom 4. ovog zakona u članu 37. Zakona o vraćanju oduzete imovine i obeštećenju vrši se izmena roka za isplatu akontacije obeštećenja iz fiskalnih razloga i zbog pomeranja roka iz člana 2. ovog zakona.

Članom 5. ovog zakona odredba člana 50. stav 2. Zakona o vraćanju oduzete imovine i obeštećenju se menja radi usklađivanja sa predloženim izmenama.

Članom 6. propisano je stupanje na snagu ovog zakona.

IV. PROCENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbediti sredstva u budžetu Republike Srbije.

V. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Predlaže se da se ovaj zakon donose po hitnom postupku, u skladu sa odredbama člana 167. Poslovnika Narodne skupštine („Službeni glasnik RS”, broj 20/12- prečišćen tekst), budući da bi njegovo nedonošenje po hitnom postupku moglo da prouzrokuje štetne posledice po rad državnih organa i organizacija i ostvarivanje prava građana.

VI. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE PREDLAŽE DA ZAKON STUPI NA SNAGU PRE OSMOG DANA OD DANA OBJAVLJIVANJA U „SLUŽBENOM GLASNIKU REPUBLIKE SRBIJE”

Predlaže se da ovaj zakon stupi na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije” budući da za to postoje naročito opravdani

razlozi koji se ogledaju u neophodnosti da Zakon što pre stupi na snagu kako bi se izbegle štetne posledice po rad državnih organa i organizacija i ostvarivanje prava građana.

VII. PREGLED ODREDABA ZAKONA O VRAĆANJU ODUZETE IMOVINE I OBEŠTEĆENJU KOJE SE MENJAJU

Član 30.

Obeštećenje se vrši u vidu državnih obveznica Republike Srbije i u novcu za isplatu akontacije obeštećenja.

Ukupan iznos obeštećenja iz stava 1. ovog člana ne sme da ugrozi makroekonomsku stabilnost i privredni rast Republike Srbije, te se za ove namene opredeljuje iznos od dve milijarde evra, uvećan za zbir pripadajućih kamata za sve korisnike obeštećenja, obračunatih po kamatnoj stopi od 2% godišnje, za period od ~~4. januara 2015.~~ 15. DECEMBRA 2017. godine do rokova dospeća utvrđenih ovim zakonom.

Član 31.

Iznos obeštećenja utvrđuje se u evrima, tako što se osnovica obeštećenja pomnoži koeficijentom koji se dobija kada se stavi u odnos iznos od dve milijarde evra i iznos ukupnog zbira osnovica obeštećenja utvrđenih rešenjima o pravu na obeštećenje uvećanog za procenu neutvrđenih osnovica iz stava 5. ovog člana. Koeficijent se izražava sa dve decimale.

Radi sprovođenja odredaba člana 30. ovog zakona, Vlada će, na predlog ministarstva nadležnog za poslove finansija, utvrditi koeficijent iz stava 1. ovog člana, u roku od ~~tri godine~~ PET GODINA od dana objavljivanja javnog poziva iz člana 42. stav 1. ovog zakona.

Po odredbama ovog zakona može se ostvariti ukupno obeštećenje po osnovu oduzete imovine jednog bivšeg vlasnika, po svim osnovima iz člana 1. ovog zakona, koje, u opštem interesu, ne može preći iznos od 500.000 evra.

U slučaju kad jedan zakonski naslednik po odredbama ovog zakona ostvaruje pravo po osnovu oduzete imovine od više bivših vlasnika, obeštećenje tom nasledniku po osnovu svih bivših vlasnika, u okviru njihovog zakonskog maksimuma, u opštem interesu, ne može preći iznos od 500.000 evra.

Ako u roku od ~~tri godine~~ PET GODINA od dana objavljivanja javnog poziva iz člana 42. stav 1. ovog zakona, nisu doneta sva rešenja o pravu na obeštećenje, neutvrđene osnovice proceniće Agencija za potrebe utvrđivanja koeficijenta iz stava 1. ovog člana.

Član 35.

Radi regulisanja javnog duga koji nastaje po osnovu obeštećenja iz člana 30. ovog zakona, Republika Srbija će emitovati obveznice koje glase na evro.

Obveznice iz stava 1. ovog člana emituju se u nematerijalnom obliku, bez kupona, pojedinačno za svaku godinu, i registruju kod Centralnog registra, depoa i kliringa hartija od vrednosti (u daljem tekstu: Centralni registar).

Obveznice iz stava 1. ovog člana glase na ime i prenosive su, a isplaćuju se u evrima.

Osnovne elemente obveznica, iznos emisije, kao i uslove distribucije i naplate obveznica, urediće Vlada, na predlog ministarstva nadležnog za poslove finansija, najkasnije do ~~31. decembra 2014.~~ 30. JUNA 2017. godine.

Obveznice dospevaju u roku od ~~15 godina~~ 12 GODINA i isplaćuju se u godišnjim ratama počev od ~~2015. godine~~ 15. DECEMBRA 2018. GODINE, osim obveznica za lica koja su na dan stupanja na snagu ovog zakona starija od 70 godina, koje dospevaju u

roku od pet godina, odnosno lica koja koju su na dan stupanja na snagu ovog zakona starija od 65 godina, koje dospevaju u roku od 10 godina.

U slučaju kada je rešenje o obeštećenju postalo pravnosnažno posle dospeća prve godišnje rate obveznica u ~~2015. godini~~ 2018. GODINI, korisniku će se isplatiti dospele godišnje rate obveznica sa pripadajućom kamatom.

Promet obveznica emitovanih u skladu sa ovim zakonom je slobodan.

Promet i posedovanje obveznica emitovanih u skladu sa ovim zakonom oslobođeno je svake vrste poreza.

Obveznice iz ovog člana mogu se kupovati i prodavati na berzi.

Član 37.

Republika Srbija će isplatiti bespovratno akontaciju obeštećenja u novcu bivšem vlasniku, na osnovu pravnosnažnog rešenja o utvrđivanju iznosa obeštećenja, u iznosu od 10% od utvrđenog iznosa obeštećenja po svim osnovima bivšeg vlasnika.

U slučaju kad umesto bivšeg vlasnika pravo iz stava 1. ovog člana ostvaruju njegovi zakonski naslednici, iznos akontacije deli se na zakonske naslednike saglasno njihovim utvrđenim udelima.

Iznos akontacije iz stava 1. ovog člana ne može biti veći od 10.000 evra po bivšem vlasniku po svim osnovima.

Za iznos isplaćene akontacije iz stava 1. ovog člana umanjice se obeštećenje u vidu obveznica.

Akontacija obeštećenja po odredbama ovog zakona utvrđuje se i isplaćuje počev od ~~31. marta 2015. godine~~ 31. MARTA 2017. GODINE.

Član 50.

Agencija vodi, u elektronskom obliku, evidenciju o podnetim zahtevima, utvrđenoj vrednosti imovine (osnovice obeštećenja) i obeštećenja po podnetim zahtevima, kao i rešenim predmetima.

Na osnovu evidencije i podataka iz stava 1. ovog člana, Agencija će najkasnije u roku od ~~tri godine~~ PET GODINA od dana objavljivanja javnog poziva iz člana 42. stav 1. ovog zakona dostaviti Vladi, preko ministarstva nadležnog za poslove finansija, procenu ukupnog iznosa osnovice obeštećenja po podnetim zahtevima.

Agencija će izvode iz zahteva iz člana 42. stav 1. ovog zakona primljene u prethodnom periodu jednom mesečno zbirno objavljivati na veb sajtu Agencije.

Izvod iz stava 3. ovog člana naročito sadrži: ime, ime jednog roditelja i prezime podnosioca zahteva, broj pod kojim je zahtev evidentiran, podatke o imovini čije se vraćanje zahteva i poziv svima koji ispunjavaju uslove da se, u zakonskom roku, zahtevu pridruže.

Oblik i sadržinu izvoda iz stava 4. ovog člana propisaće ministar nadležan za finansije.

IZJAVA O USKLAĐENOSTI PROPISA SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE

- **Ovlašćeni predlagač propisa** *Vlada*
- **Obrađivač:** *Ministarstvo finansija*

2. Naziv propisa

Predlog zakona o izmenama Zakona o vraćanju oduzete imovine i obeštećenju

3. Usklađenost propisa sa odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum), odnosno sa odredbama Prelaznog sporazuma o trgovini i trgovinskim pitanjima između Evropske zajednice, sa jedne strane, i Republike Srbije, sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Prelazni sporazum)

a) Odredba Sporazuma i Prelaznog sporazuma koja se odnose na normativnu saržinu propisa

Ne postoje relevantne odredbe Sporazuma i Prelaznog sporazuma

b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma i Prelaznog sporazuma

v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma i Prelaznog sporazuma

g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma i Prelaznog sporazuma

d) Veza sa Nacionalnim programom za integraciju Republike Srbije u Evropsku uniju

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije

a) Navođenje primarnih izvora prava EU i usklađenost sa njima

b) Navođenje sekundarnih izvora prava EU i usklađenost sa njima

v) Navođenje ostalih izvora prava EU i usklađenost sa njima

g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost

d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije

5. Ukoliko ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i/ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava EU sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost, treba obrazložiti tu činjenicu. U ovom slučaju nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti propisa.

Ne postoje propisi EU sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava EU prevedeni na srpski jezik?

Ne

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik EU?

Ne

8. Učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti

Ne